

П Р А В И Л Н И К
о медијском представљању и јавном оглашавању политичких субјеката
у изборном периоду

На основу члана 16.18 Изборног закона Босне и Херцеговине (“Службени гласник БиХ”, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24), Централна изборна комисија Босне и Херцеговине је на 20. сједници, одржаној 03.05.2024. године, д о н и ј е л а

П Р А В И Л Н И К

о медијском представљању и јавном оглашавању политичких субјеката у изборном периоду

ПОГЛАВЉЕ I. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Члан 1. (Примјена)

Правилником о медијском представљању и јавном оглашавању политичких субјеката у изборном периоду (у даљем тексту: Правилник) ближе се уређује примјена одредби Поглавља 16. „Медији у изборном периоду“ и појединих одредби Поглавља 7. „Правила понашања у изборном периоду“ Изборног закона Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Изборни закон БиХ).

Члан 2. (Дефиниције)

У сврху тумачења и примјене овог Правилника, дефиниције и скраћенице у овом Правилнику имају сљедеће значење:

- а) Изборни период подразумева период од дана расписивања избора до дана потврђивања резултата избора.
- б) Преурађена изборна кампања је сваки облик радњи из кампање које предузимају политички субјекти у периоду од расписивања избора до периода званичног почетка изборне кампање
- ц) Изборна кампања су радње и поступци у периоду који почиње 30 дана прије дана одржавања избора и завршава се наступањем почетка периода од двадесет четири (24) сата прије отварања бирачких мјеста, током којег политички субјект на законом утврђен начин упознаје бираче и јавност са својим програмима и кандидатима за предстојеће изборе.
- д) Службени почетак изборне кампање је дан када службено почиње изборна кампања.
- е) РАК је Регулаторна агенција за комуникације.
- ф) Правила РАК-а подразумијевају сва правила која доноси РАК, а којим се регулишу питање емитовања РТВ програма.
- е) Политички субјект подразумијева политичку странку, независног кандидата, коалицију или листу независних кандидата, овјерену за учешће на изборима у складу са Изборним законом БиХ. Под политичким субјектом, у смислу овог Правилника, подразумијева се и удружење, односно други регистровани организовани облик дјеловања националних мањина и група од најмање 40 грађана који имају бирачко право који учествују на изборима у смислу члана 13.14 Изборног закона БиХ.
- г) Политичко оглашавање подразумијева емитовање и објаву огласа, јавних позива, спотова и било којег другог вида јавног оглашавања политичког субјекта.

- х) Јавно оглашавање подразумијева оглашавање путем медија, плаката, постера, интернета, летака, покретних реклама и сваки други вид јавног оглашавања доступан бирачима и јавности.
- и) Сједиште институције у смислу одредбе члана 16.5 став (1) тачка б) Изборног закона БиХ подразумијева навођење имена града и државе у којој институција има сједиште.
- ј) Медији су сви електронски медији, on-line медији, штампани медији и друштвене мреже
- к) Штампани медији су штампане публикације, попут нпр. новина, таблоида, часописа, књига, памфлета, а које представљају средства масовне комуникације са циљем информисања од јавног интереса.
 - л) “On-line медији” у смислу овог Правилника су интернет портали и друге on-line платформе које представљају средство комуникације са циљем информисања од јавног интереса.
 - м) Електронски медији су у смислу овог Правилника јавне и приватне телевизијске и радио станице које посједују одговарајућу дозволу РАК-а.
 - н) Друштвене мреже су интернетске или мобилне платформе које омогућавају двосмјерну интеракцију путем садржаја и комуникације које генеришу корисници, односно медији доступни на одређеним платформама дизајнираним да корисницима омогуће креирање садржаја и интеракцију с информацијама и њиховим изворима.
 - о) Савјет за штампу и on-line медије у Босни и Херцеговини је саморегулаторно тијело за штампане и on-line медије.

Члан 3.

(Лажне информације у изборном периоду)

- (1) Политичким субјектима је забрањено да путем медија износе лажне информације које би могле угрозити интегритет изборног процеса и дезинформисати бираче
- (2) У случају повреде из става (1) овог члана, Централна изборна комисија БиХ је овлашћена да проведе поступак
- (3) Медији ће информисати јавност о току и исходу проведеног поступка из става (2) овог члана.

Члан 4.

(Извјештавање електронских медија о активностима званичника)

- (1) У емисијама електронских медија ниједан политички субјект не може имати повлашћен положај у односу према другом политичком субјекту.
- (2) Званичници на свим нивоима власти који су кандидати на изборима не смију имати повлашћен положај према другим учесницима у изборном процесу.
- (3) Информисање о редовним активностима званичника на свим нивоима власти допуштено је у оквиру информативних програма електронских медија, без директног или индиректног навођења њихове кандидатуре на изборима и страначке припадности, кад год се ради о активностима које произилазе из законом утврђеног дјелокруга органа којима припадају.
- (4) Електронски медији ће посебно водити рачуна о томе да се принципи уравнотежености, једнаког приступа, поштења и непристрасности поштују у информативним емисијама, поготово у емисијама актуелних вијести, у интервјуима, те у расправама о актуелним политичким темама, попут округлих столова, других дебатних

емисија и слично, које тематски нису у директној вези са изборним активностима политичких субјеката, али би могле имати утицај на расположење бирача.

Члан 5.

(Структура власништва у on-line медијима)

- (1) On-line медији који се определијеле за извјештавање о изборној кампањи дужни су осигурати јавне и транспарентне информације о свом власништву те правично, професионално и стручно пратити изборне активности уз досљедно поштивање новинарског кодекса, те опште прихваћених демократских принципа и правила, посебно основног принципа слободе изражавања.
- (2) On-line медији на пригодном ће мјесту садржавати структуру власништва над медијем, назив, адресу, број телефона, електронску адресу и контакте одговорног издавача и уредника, којима могу бити упућиване жалбе и приговори на писање on-line медија.

Члан 6.

(Употреба израза у мушком и женском роду)

Ријечи које су ради прегледности у овом Правилнику, наведене у једном роду, без дискриминације се односе и на мушки и на женски род.

ПОГЛАВЉЕ II. ПЕРИОД ОД ДАНА РАСПИСИВАЊА ИЗБОРА ДО ДАНА СЛУЖБЕНОГ ПОЧЕТКА ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ

Члан 7.

(Забрана вођења преурањене изборне кампање за политичке субјекте)

- (1) У периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање, политичким субјектима забрањено је вођење кампање, као и плаћено политичко оглашавање путем електронских медија, on-line медија, штампаних медија и друштвених мрежа или било ког облика плаћеног јавног оглашавања, осим плаћеног политичког оглашавања о одржавању интерних скупова органа и статутарних органа политичких субјеката.
- (2) Под органом и статутарним органом политичког субјекта, у смислу Изборног закона БиХ, подразумијевају се органи који су предвиђени статутом политичког субјекта (предсједништво, главни одбор, скупштина, конгрес, конвенција и др.).

Члан 8.

(Забрана емитовања и објаве плаћене изборне кампање за медије)

У периоду од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање, медијима је забрањено емитовање и објављивање плаћеног политичког оглашавања осим плаћеног политичког оглашавања којим се обавјештавају чланови органа и статутарних органа политичких субјеката о одржавању интерних скупова органа и статутарних органа политичких субјеката, под једнаким условима за све политичке субјекте.

Члан 9.

(Забрана вођења преурањене изборне кампање за политичке субјекте)

- (1) У периоду преурањене изборне кампање политичким субјектима је забрањен сваки облик радњи из кампање које предузимају политички субјекти у периоду од расписивања избора до периода званичног почетка изборне кампање.

(2) Забрана из става (1) овог члана, односи се на упознавање бирача и јавности са програмом и кандидатима политичких субјеката за предстојеће изборе.

(3) Забрана из става (1) овог члана, не односи се на организовање законитих званичних скупова органа и догађаја политичких субјеката у сврхе које нису кампања.

ПОГЛАВЉЕ III. ПЕРИОД ИЗБОРНЕ КАМПАЊЕ

Члан 10.

(Објава резултата истраживања јавног мњења)

(1) Забране из члана 16.10 и 16.11. Изборног закона БиХ односе се на све медије у Босни и Херцеговини.

(2) Забране из става (1) овог члана, односе се и на објаве раније припремљених, већ емитованих или штампаних садржаја.

Члан 11.

(Обавјештавање политичких субјеката)

Сматраће се да је електронски медиј обавијестио политичког субјекта о терминима учешћа у посебним емисијама под условом да обавјештење може документовати.

Члан 12.

(Непосредно обраћање)

(1) Јавни електронски медији дужину трајања непосредног обраћања утврђују на основу досадашње праксе, броја политичких субјеката и других релевантних околности, али тако да се омогући сваком политичком субјекту најмање три минуте непосредног обраћања у изборној кампањи.

(2) Свим политичким субјектима мора се осигурати исто вријеме за непосредно обраћање.

(3) Термини за непосредно обраћање морају се утврдити у времену када је вјероватно да је вријеме доступно највећем дијелу јавности.

(4) Редослијед учешћа политичких субјеката у непосредном обраћању, јавни електронски медији утврђују се жријебањем најкасније седам дана прије почетка изборне кампање. О датуму и мјесту утврђивања редослиједа, политички субјекти биће обавијештени и могу том утврђивању присуствовати.

(5) Једном установљени термини у емисијама електронских медија не могу се мијењати.

(6) Јавне радио и телевизијске станице морају осигурати непосредно обраћање за све политичке субјекте који су регистровани у изборној јединици која припада административно-територијалној јединици која је оснивач јавног електронског медија.

(7) Јавне телевизијске станице морају емитовати непосредно обраћање у формату приступачном особама са оштећењем вида/слуха. Приступачност се остварује, између осталог, тумачењем на знаковни језик, титловањем или аудиодескрипцијом.

(8) Одредбе овог члана примјењују се и на приватне радијске и телевизијске станице ако се одлуче за организовање непосредног обраћања политичких субјеката, узимајући у обзир сједиште електронског медија, програмско усмјерење и циљну публику.

Члан 13.

(Плаћено политичко оглашавање)

(1) Плаћено политичко оглашавање дозвољено је у периоду од дана службеног почетка изборне кампање до почетка изборне шутње, односно у периоду 30 дана прије дана одржавања избора.

(2) Цијене политичког оглашавања морају бити исте за све политичке субјекте, а цјеновници се морају дати на увид РАК-у и овјереним политичким субјектима 15 дана прије службеног почетка изборне кампање.

(3) Електронски медији одређују термине за плаћено политичко оглашавање најкасније седам дана прије службеног почетка изборне кампање. Медији ће имати јасна правила о томе како се одлучује о редослиједу и времену у којем се емитују политичка оглашавања. У случају спора у вези с редослиједом и термином емитовања политичких оглашавања, електронски медији ријешит ће то договором с политичким субјектом и након тога, ако се укаже потреба, и жријебањем.

(4) Плаћено политичко оглашавање се јасно означава као такво и не може бити емитовано 15 минута прије, у току или непосредно након емисија вијести.

(5) Термин непосредно из става (4) овог члана у овом контексту тумачи се као временски период од 15 минута прије и након емитовања вијести.

(6) Ако политички субјекти нису у могућности сами организовати продукцију својих политичких спотова, могу такве услуге тражити од електронских медија. Такве продукционе услуге медији могу наплатити. Накнаде које се у том случају наплаћују морају бити једнаке за све политичке субјекте на истом нивоу услуга.

(7) Електронски медиј има право да одбије објаву плаћеног политичког оглашавања ако:

а) оглашавање није наручено путем наруџбе у писаном облику;

б) оглашавање не задовољава техничке и професионалне стандарде који су јасно утврђени и с којим су благовремено упознати политички субјекти,

ц) оглашавање укључује било какву дискриминацију или предрасуде на основу пола, расе, етничке припадности, националности, вјере или увјерења, инвалидности, посебних потреба, доби, сексуалне оријентације, друштвеног поријекла, као и сваки други садржај који има за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање на равноправној основи, његових права и слобода;

д) се оглашавањем понижава, застрашује или подстиче на мржњу, насиље или дискриминацију против лица или групе на основу пола, расе, етничке припадности, националности, вјере или увјерења, инвалидности, посебних потреба, доби, сексуалне оријентације, друштвеног поријекла или на основу било које друге околности која има за сврху или посљедицу да било којем лицу онемогући или угрожава признавање, уживање или остваривање на равноправној основи, његових права и слобода;

- е) оглашавање укључује учешће дјецe
- ф) је оглашавање у супротности са прописима РАК-а.

(8) Уколико електронски медији сматрају да садржај нарученог плаћеног политичког оглашавања потпада под тачке ц), д), е) и ф) става (7) овог члана, могу се обратити РАК-у који ће издати обавезујуће мишљење у вези са садржајем.

(9) Уколико електронски медији одбију објаву плаћеног политичког оглашавања, наводећи као разлог тачке ц), д), е) и ф) става (7) овог члана, политички субјект чији оглас је одбијен има се право обратити РАК-у који ће издати обавезујуће мишљење у вези са садржајем.

(10) Обавезујуће мишљење из става (8) и (9) овог члана, РАК издаје најкасније у року од 48 сати, и исто доставља на знање Централној изборној комисији БиХ.

Члан 14. (Промоција кандидата оба пола)

- (1) Политички субјекти у периоду изборне кампање обавезни су осигурати равномјерну промоцију кандидата оба пола у медијским наступима, у јавним скуповима и другим облицима изборне кампање с циљем осигурања једнакости кандидата оба пола.
- (2) У току изборне кампање политички субјекти ће уложити максималне напоре да својим кандидаткињама и кандидатима на изборима осигурају једнаку заступљеност за презентовање њиховог политичког програма и програма њихових политичких субјеката како путем јавних, тако и путем приватних електронских медија.

Члан 15. (Уклањање плаката и других материјала)

Политички субјект дужан је у року од 15 дана од дана одржаних избора осигурати уклањање свих огласа, плаката, постера и другог сличног материјала с простора одређеног за кампању, а који су кориштени у сврху изборне кампање тог политичког субјекта. Политички субјекти у периоду изборне кампање обавезни су осигурати равномјерну промоцију кандидата оба пола у медијским наступима, у јавним скуповима и другим облицима изборне кампање с циљем осигурања једнакости кандидата оба пола.

Члан 16. (План и распоред емитовања политичких програма)

- (1) Електронски медији најмање седам дана унапријед шаљу распоред планираних политичких програма РАК-у. Све измјене планираних програма или политичке емисије испланиране у кратком року биће пријављене РАК-у што је прије могуће.
- (2) Електронски медији чувају детаљне записе о временском распореду емитовања политичких оглашавања, временском распореду и садржају политичких програма, као и покривању политичких догађаја, и такве записе дају на јавни увид. Такви записи шаљу се РАК-у сваког понедјељка за претходну седмицу. Такви записи морају садржавати извјештај о примљеним и реализованим захтјевима за плаћено политичко оглашавање. РАК може од медија у сваком тренутку затражити збирни извјештај о политичком оглашавању и политичким програмима, као и извјештај о времену датом сваком политичком субјекту.

ПОГЛАВЉЕ IV. ЈАВНИ ЕЛЕКТРОНСКИ МЕДИЈИ И ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА БИХ

Члан 17. (Јавни електронски медији)

(1) Јавни електронски медији дужни су бесплатно и у потпуности објављивати радио и ТВ спотове, саопштења и информације Централне изборне комисије БиХ како би бирачи били информисани о свим аспектима изборног процеса.

(2) Ако јавни електронски медиј одбије поступити у складу са ставом (1) овог члана, Централна изборна комисија БиХ поднијеће пријаву РАК-у на надлежни поступак.

(3) Централна изборна комисија БиХ обавијестиће благовремено јавни електронски медиј о временском периоду објаве радио и ТВ спота, саопштења и информација Централне изборне комисије БиХ, укључујући и број њиховог понављања.

ПОГЛАВЉЕ V. СТЕРЕОТИПНИ И УВРЕДЉИВИ САДРЖАЈИ

Члан 18. (Забрана стереотипних и увредљивих садржаја)

Забрањено је вођење изборне кампање путем медија која је стереотипног и увредљивог садржаја у односу на мушкарце и/или жене или која подстиче стереотипно и увредљиво понашање на основу пола или понижавајући однос према припадницима различитих полова.

Члан 19. (Надлежност за вођење поступка)

(1) РАК, као орган надлежан за праћење рада електронских медија, примјењиваће свој Правилник о поступку рјешавања повреда услова дозвола и прописа Регулаторне агенције за комуникације („Службени гласник БиХ“, број 77/21), у свим случајевима у којима се електронски медији не буду придржавали одредби Поглавља 16. Изборног закона БиХ и одредби овог Правилника.

(2) Политички субјекти своје примједбе на садржај у штампаним и on-line медијима у вези с праћењем изборне кампање упућују Савјету за штампу и on-line медије, на основу Кодекса за штампане и on-line медије и припадајућим смјерницама Савјета за извјештавање о изборима, а у складу с процедурама Савјета.

(3) Жалбе политичких субјеката на извјештавање штампаних и on-line медија у БиХ, рјешават ће Жалбена комисија Савјета за штампу и on-line медије у БиХ, по хитном поступку.

(4) За рјешавање по приговорима за повреде Поглавља 16. Изборног закона БиХ које учини политички субјект надлежна је Централна изборна комисија БиХ.

Члан 20.
(Престанак примјене)

Даном ступања на снагу овог Правилника, престаје примјена Правилника о медијском представљању политичких субјеката у периоду од дана расписивања избора до дана одржавања избора ("Службени гласник БиХ", број 27/22).

Члан 21.
(Ступање на снагу и објава у службеним гласилима)

Овај Правилник ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у "Службеном гласнику БиХ", „Службеним новинама ФБиХ“, „Службеном гласнику РС“, „Службеним новинама Брчко дистрикта БиХ“ и на интернет-страници Централне изборне комисије БиХ www.избори.ба.

Број: 05-1-02-2-575-1/24
Сарајево, 03.05.2024. године

